

Д. е. н. Абесадзе Р. Б., д. е. н. Бурдулі В. Ш.

Інститут економіки П. Гугушвілі ТДУ імені І. Джавахішвілі (Грузія)

ІННОВАЦІЙНИЙ КАПІТАЛ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Визначити інтелектуальний капітал можна як «засновані на зв'язках структуроване знання і здібності, які володіють потенціалом розвитку і створення вартості» [2]. Наведемо ще одне, більш ємне, визначення інтелектуального капіталу з Вікіпедії: Інтелектуальний капітал – знання, навички та виробничий досвід конкретних людей і нематеріальні активи, що включають патенти, бази даних, програмне забезпечення, товарні знаки та ін., які продуктивно використовуються з метою максимізації прибутку та інших економічних і технічних результатів [3].

Інтелектуальний капітал – це синергетичний феномен, тобто формується не шляхом простого складання своїх окремих частин, але як властивість їх взаємодії. Носії інтелектуального капіталу організації – це співробітники, структури, клієнти [2].

Багато вчених розглядають інтелектуальний капітал як сукупність людського, організаційного та клієнтського (споживчого) капіталів. Так, людський капітал представлений у вигляді розумових здібностей і моральних підвалин працівників організації, що характеризують знання, навички, творчі здібності, моральні цінності, культуру праці. Організаційний капітал розглядається як результат розумової діяльності працівників, втілений в технічному і програмному забезпеченні, патентах, торгових марках і знаках обслуговування, організаційній структурі. У свою чергу, клієнтський (споживчий) капітал формується в результаті взаємодії з клієнтами і включає інформаційну клієнтську базу, клієнтські контракти і відносини, неконтрактні клієнтські відносини (див., напр.: [1; 2]).

Охарактеризуємо основні складові інтелектуального капіталу.

Людський капітал. Основним джерелом інтелектуального капіталу є людський капітал, що представляє собою сукупність знань, умінь, навичок і

досвіду, компетенцій і мотивацій, творчих, управлінських, підприємницьких здібностей, а також моральних цінностей, відносин до роботи. Сюди ж слід включити культуру праці, ноу-хау та інші характеристики, невіддільні від особистості. Причому це не проста сукупність знань і якостей кожного конкретного співробітника: в колективній роботі проявляється синергічний ефект, який багаторазово збільшує ефективність індивідуальних рішень. Для його досягнення вкрай важливі такі риси управління, як ефективне лідерство, мотивація співробітників, управління змінами і так далі [Казакова О., Ісхакова Е., Кузьмініх Н., 2015; Духніч Ю., Гріффін Р., 2018 та ін.].

Організаційний капітал характеризує сукупність процедур, технологій, систем управління, технічного та програмного забезпечення, доступності інформаційного простору, організаційної структури і т. д. Таким чином, організаційний капітал розкриває особливості використання людського капіталу в організаційних системах шляхом перетворення інформації в цінності, багаторазово застосовуються в виробничо-господарському процесі [3; 4 та ін.].

Споживчий капітал (капітал відносин, клієнтський капітал) організації – це система стійких зв'язків і відносин з клієнтами і споживачами. Споживчий капітал забезпечує споживачам, клієнтам можливість продуктивного, що задовольняє їхні потреби, спілкування і взаємодії з персоналом організації. Споживчий капітал часто розуміється як «капітал відносин». У цьому сенсі він включає в себе контракти і угоди, репутацію, бренд, товарні знаки, канали розподілу продукції і портфель замовлень, відносини з клієнтами [1–4].

Таким чином, інтелектуальний капітал являє собою багатогранне явище, що формується як результат взаємодії людського, організаційного капіталів і капіталу відносин, що обумовлює отримання **нових знань** і активізацію **інноваційної діяльності** на всіх рівнях економіки.

Список використаних джерел:

1. Гапоненко Т.В. 2009. Организация управления интеллектуальным капиталом в условиях становления экономики знаний // Вестник Донского государственного технического университета, 2009, Т. 9, № 2.

2. Духнич Ю., Гриффин Р. 2018. Интеллектуальный капитал: составляющие, управление, оценка (экономика знаний). – Электронный ресурс: file:///C:/Users/PC/Desktop/%D0%AD%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B9/Intellectual_Capital.shtml
3. Интеллектуальный капитал. Материал из Википедии. – Электронный ресурс: file:///C:/Users/PC/Desktop/Экономика%20знаний/Интеллектуальный_капитал.htm
4. Казакова О., Исакова Э., Кузьминых Н., 2015. Интеллектуальный капитал: понятие, сущность, структура. – Электронный ресурс: <http://www.bagsurb.ru/about/journal/svezhiy-nomer/KAZAKOVA%20%D0%B8%20%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%B3%D0%B8%D0%B5.pdf>